

הבנת הנקרא~לשון~כתיבה

טקסט מידעי - ציינצ'ילה

ציינצ'ילה היא סוג של מכרסם ממשפחת היונקים. מקורה בהרי האנדים שבדרום אמריקה.

הציינצ'ילה היא חיה חברתית החיה בזוגות או בקבוצות משפחתיות גדולות יותר. סביבת המחיה הטבעית שלה היא מקומות סלעיים וחרריים.

בשנים האחרונות חל גידול עצום במספר האנשים המגדלים ציינצ'ילות כחית מחמד, וזאת משום ששנים רבות צדו אותן לתעשיית הפרווה, דבר שכמעט גרם להכחדת הגזע.

1. הציינצ'ילה היא ממשפחת ה_____

איתור פרטים

- זוחלים
- עופות
- יונקים
- מכרסמים

2. " מקורה בהרי האנדים שבדרום אמריקה". למה

הפונה במלה "מקורה": _____

פירוש לפי הקשר

- יש לה מקור
- היא סובלת מקור

• המקום ממנו הגיעה

3. מדוע יש גדול במספר האנשים המגדלים צינצ'ילה
כחית
מחמד?

איתו
פרטים
סמוי

4. מה המלה המנגדת למלה "עצום"?

- גדול
- קטן
- ענק

אוצר
מילים

5. מה המלה המנגדת למלה "גדול":

- ירידה
- נמוכה

כדי לתקשר ביניהן משמיעות הצינצ'ילות מגון רחב של
ציוצים וחריקות שנים.

יש שני סוגים של צינצ'ילות: צינצ'ילה ארפת זנב,
וצינצ'ילה קצרת זנב.

הצינצ'ילה פעילה וסקרנית מאוד ובעלת יכולות אתלטיות
מרשימות, למשל ריצה, טפוס וקפיצה לגבה.

איתור
פרטים

6. כיצד מתקשרות ביניהן הציינצילות?

אוצר מילים/
פרוש לפי
שורש/הקשר

7. למה הכוונה במשג: "סביבת המחיה שלהן" -

8. לצינצילות יש יכולות אתלטיות, למה הכוונה במקרה
'אתלטיות'?

איתור
פרטים

9. מהי סביבת המחיה של הציינצילות?

10. האם יש קשר בין סביבת החיים של הציינצילות
לבין היכולות האתלטיות שלהן? הסבירו את
תשובתכם.

הסקת
מסקנות

כתיבת תשובה מיטבית:
תשובה מלאה, סימני
פיסוק, מילות קישור.

בְּטֵבַע הַצֵּינָצִיילוֹת הֵן צְמֻחוֹנוֹת וְנִיזוֹנוֹת מְשׁוֹרְשִׁים וּפִירוֹת.
בְּשָׁבִי הֵן אוֹכְלוֹת כּוֹפְתִיּוֹת (כּוֹפְתָאוֹת) מִיּוֹחְדוֹת בְּתוֹסֶפֶת
חֲצִיר. צֵינָצִיילוֹת אוֹהֲבוֹת לְכַרְסֵם כּל דָּבָר, לָכֵן מִי שֶׁמְגִדֵּל
אוֹתוֹן כְּחֵית בַּיִת צָרִיךְ לְהִקְפִּיד לְגַדֵּל אוֹתוֹן בְּכֻלּוֹ עִם רֶשֶׁת
מְמַתְּכֶת. הַכְּלוֹב צָרִיךְ לְהִיּוֹת מְסֻפֵּק מְרוּוָּח כְּדִי לְאַפְשֵׁר
לְצֵינָצִיילָה פְּעִילוֹת: לְשַׁחֵק, לְרוֹץ וּלְטַפֵּס.

11. מָה אֶפְשֵׁר לְכַתֵּב בְּמָקוֹם הַמְּלָה "נִזוֹנוֹת"?

12. לְמָה הַכּוֹנֵה בַּמְּלָה "בְּשָׁבִי"?

- כְּשֶׁהוּ יוֹשְׁבוֹת
- בְּמוֹשָׁב
- כְּשֶׁהוּ שְׁבוֹיּוֹת

ידע
לשוני

13. פְּרוֹשׁ מְלָה לְפִי הַקָּשֶׁר:

מָה יָכוֹל לְהִיּוֹת פְּרוֹשׁ הַמְּלָה "כּוֹפְתִיּוֹת" בְּמִשְׁפָּט:
"בְּשָׁבִי הֵן אוֹכְלוֹת כּוֹפְתִיּוֹת (כְּכֹפְתָאוֹת) מִיּוֹחְדוֹת
בְּתוֹסֶפֶת חֲצִיר"

- סוּג שֶׁל קָשֶׁר
- סוּג שֶׁל מְזוֹן

14. האם הכלוב של הצ'ינצ'ילה יכול להיות עשוי מעץ? הסבר את תשובתך.

הסקת מסקנות

15. מהן הפעילויות שהצ'ינצ'ילה עושה בכלוב?

איתור פרטים

16. מהי מלת הקשור המופיעה בקטע? _____

ידע לשוני

מה תפקידה?

- הסבר
- נגוד
- הוספה

שיני הצ'ינצ'ילות גדלות ומתארכות כל הזמן. שן צ'ינצ'ילה גדלה ב- 27 ס"מ בשנה. לכן יש לדאוג שיהיה בכלוב גזע עץ או חומר קשיח לכירסום ולשיוף השיניים.

צ'ינצ'ילה היא חית לילה ויכולה לבלות את רוב שעות היום בנמנום. היא רגישה מאוד לחום ורצוי לגדל אותה במקום עם פחות מ- 25 מעלות.

17. למה הכוונה במשפט: " צ'ינצ'ילה היא חית לילה": _____

- היא ישנה כל הלילה
- היא ערה כל הלילה
- היא פעילה רק ביום

בגיל 3-4 חודשים הצ'ינצ'ילה יכולה כבר ללדת. ההריון נמשך 111 יום. הצ'ינצ'ילה ממליטה בערך 3-4 גורים. גורי הצ'ינצ'ילה מטופלים באהבה על-ידי אימא צ'ינצ'ילה שמניקה אותם. הזכר יכול להשאיר בפלוב גם בזמן ההריון וגם לאחר הלידה. הגורים יונקים 8 שבועות ולאחר מכן אפשר להפרידם מהאם. תוחלת חייה היא בין 15 ל-20 שנה.

18. השלימו את המספרים החסרים לפי הקטע:

הצ'ינצ'ילה יכולה ללדת גורים בגיל _____ או _____
חודשים. ההריון נמשך _____ ימים. היא
ממליטה _____ - _____ גורים. הגורים יונקים
במשך _____ שבועות.

19. אילו מהמלים האלה אינן שיכות למשפחת

המלים של המלה "מטפלים": _____

- טפול
- לטוף
- לטפל
- תפלות

20. למה הפונה במשג: 'תחלת חיים'?

ידע
לשוני

- התחלת החיים
- ארץ החיים

21. השלימו: הציינצילות יכולות להיות בין _____ ל _____ שנים.

22. בטקסט מופיעים הרבה פעלים, למשל:

מיניקה, ממליטה, יונקים, מטפלים, אוהבות, אוכלות, מתקשרות, צדו.

**בחרו חמישה פעלים ושבצו אותם במשפט הקשור לקטע.
למשל: אוכלות: הציינצילות אוכלות צמחים ושרשים.**

ידע
לשוני

בְּקִטְעַיִשׁ גַּם שְׁמוֹת פְּעֵל. שֵׁם פְּעֵל הוּא שֵׁם עֶצֶם הַמְצִיין
 אֶת הַפְּעֻלָּה. הוּא שׁוֹנֶה מִהַפְּעֵל בְּכַד שְׂאִין לוֹ זְמַן, הוּא
 לֹא מְשַׁתְּנֶה כְּשֶׁהַזְּמַן בְּמִשְׁפַּט מְשַׁתְּנֶה:

לְקַפֵּץ, לְטַפֵּס, לְרוּץ, לְהַקְפִּיד, לְלַדֵּת, לְגַדֵּל, לְדַאֵג

כְּתִבוּ לְכָל פְּעֵל אֶת שֵׁם הַפְּעֵל שְׁלוֹ:

דוגמה: טִילְתִּי – לְטִיל

שְׁמַרְנוּ – _____

קוֹרְאֵת – _____

מְצַיְרִים - _____

כְּתִבְנוּ – _____

שְׁבַרְהָ – _____

קריאת מילים:

מְכַרְסִים	גִּידוּל	לְהַפְרִידֵם
חַיִּיהֶם	הַכְחָדַת הַגָּזַע	וְנִיזוֹנוֹת
הַרִי הָאֲנָדִים	צִינָצִיילוֹת	שְׁבִי
צָדוּ		מִינִיקָה
תַּעֲשִׂית	מְטוּפְלִים	צְמַחוֹנִיּוֹת
בְּנִמְנוֹם	כּוֹפְתִיּוֹת	מְרוֹנָח
גִּדְלוֹת	וּמִתְאַרְכוֹת	כְּרָסוֹם לְכְרָסוֹם
חוֹמֶר	קְשִׁיחַ	שִׁיוֹף וּלְשִׁיוֹף